

Maria Prussak

"Z problemów interpretacji
aktorskiej w teatrze polskim XIX
wieku", Dobrochna Ratajczak, "Studia
Polonistyczne" II, Poznań 1975 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/3 (57), 89

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) PROKOP Jan: "Ozimina" a sprawa polska. "Pamiętnik Literacki" 1975 z.1 s.25-43.

Punktem wyjścia rozprawy jest stwierdzenie, iż utwór Berenta zanegował schemat powieści personalnej: na pierwszym planie pojawia się tu bohater nieindywidualny - zbiorowość, naród. Autor "Próchna" posługuje się biologicznym modelem narodu; istnienie narodu zależy od naturalnego porządku życia. Zamierzaniem powieści jest określona perswazja ideowo-polityczna; stawia ona bowiem pytania, ku czemu idzie naród polski i próbuje odpowiedzieć, iż drogę prowadzi przez konieczne ofiary rewolucji ku niepodległości. Prawidłowość ta wynika z wiecznego prawa natury, prawa powrotu życia poprzez śmierć. Końcowym wnioskiem analizy jest teza, że w przypadku "Ozimy" można mówić o załączku powieści narodowej.

BP/57/43

M.Cz.

(II) RATAJCZAK Dobrochna: Z problemów interpretacji aktorskiej w teatrze polskim XIX wieku. "Studia Polonistyczne" II, Poznań 1975, s.125-145.

Na podstawie wypowiedzi aktorów, opisów gry oraz podręczników gry aktorskiej autorka wyróżnia trzy rodzaje interpretacji: intuicyjną - odwołującą się do własnych przeżyć aktora; analityczną - polegającą na gromadzeniu obserwacji z punktu widzenia opracowywanej roli, i konwencjonalną - wprowadzającą równoległe z tekstem uschematyzowane gesty utrwalone w tradycji teatralnej. Owa tradycja teatralna dramatu to tworzone przez różnych wykonawców ciągi interpretacyjny jednej roli; artykuł omawia szczegółowo rolę Łatki w "Dożywociu". W końcowej części artykułu autorka stwierdza, że indywidualne interpretacje poszczególnych ról składały się w teatrze dziewiętnastowiecznym na przedstawienia niejednolite; potrzeba stylu, jednolitości spektaklu doprowadziła do powstania nadrzędnej jednostkowej interpretacji reżysera.

BP/57/44

Mar.P.